

XLVIII. LETNIK

1928

VII. ŠTEVILKA

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

P E S M I

F R A N E L L E R

V GAJU

Sem v tihi se izgubil gaj,
v zelenja žametni sijaj
in že sem ko zagrnjen v raj,
jaz sam, njegov Adám.

Macesni le stoje z menó,
kako pogumno in krotkó
in ravno se do solnca pno!
Zrem jih in me je sram.

Ne vem več, kaj je tržni hrup
in ženskih usten med in strup,
objest ljudi in njih obup —
o, sreča biti sam!

In skrivoma le skoz šumad
gre komaj slišno angel zlat,
prozornih kril še čutim hlad
in spet sem čisto sam.

In svet pokoj vsenaokrog
praznuje gora, strn in log,
nad mano le nebo in Bog,
z njim pod večer kramljam.

MOJ DOM

Ne bom si z róko skruno
tramovja pod jasnine modre pel,
podiral tenkovršnih jêl
ne bom, da nizkim so pragovom bruno.

Tesnó je med zidovi,
in rad ne spušča jim se v pusti mrak
vsesvobodnega solnca trak,
ljubezni so pobeljeni grobovi.

Črtí jih čisti plamen
in volhki jim vihar sovrág je ljut,
moj dom očetni, kdaj razsut
je že, ostal ga ni na kamnu kamen!

Ne bom z usode treski
 pod strehe trhlim ščitom se boril,
 mehkužnik za debelo skrtil
 se tiščal kakor školjka v plitvem peski.

Moj dom domovi tuji
 so vsi, raztreseni v dolžino cest,
 nobenemu pa nisem zvest,
 življenju le, ki mimo vrat jim struji.

Kot enega šatora
 majave so mi piramide... v noč
 postavljam jih počivajoč
 in rušim zopet sam, ko vstaja zora.

KI SO NA POL

Ki so na pol samo, in božjih jez
 jih kuje kladivo, a ne dokuje,
 nad nje jih ni, da bi za krivdo huje
 trpeli pod jekleni strop nebes.

Vse ljubijo, kar čudežno je, tuje,
 a tesna jih na dom priklepa vez,
 in vidiijo skoz pestro laž zaves,
 a kar vedo, je želo le, ki truže.

Na dvoje trga vera jih in dvòm,
 oklevajo, ženó se nepozvanci
 za cilji, sanjanimi v daljah krutih.

Razpeti med zenitom in brezdnòm
 visé, zavržki ne in ne izbranci,
 ptice, ki jim je težko na perutih.

PERUTI

Razpeti bodro spróščene peruti,
 v prostranstva široširna, sam svoj brod,
 ko sokol selec dvigniti se, vzpluti,
 in nikdo ti ne pravi kam ne kod!

Pod tabo senčni dremljejo gozdovi,
 a senco tvojo je odplašil dan,
 tam doli ubežna tava med mrakovi,
 topi jo luč, ki lije se v ravan.

Pa čez morja brezbrežja valovita
ti samo solnce kompas je plamteč,
vzletiš, in zastrmi azur zenita,
in niže sklanja grbava se kleč.

In krog za krogom više si nad sabo,
vsemir, kako razmaknjen je in tih!
Kdo proti tebi še in kdo je s tabo?
Le en edini: vetra božji dih.

V pogonu kril otet telesa teže,
vrhovom in globinam si gospod —
skoz rezki zrak peres ostrina reže
z brzdanim ritmom ti nevidno pot
preko plešin ledenega pogorja
in dimastih mravljišč v daljin sijaj,
v deželo, ki jo ljubiš, kjer obzorja
cvetó, in gruden mil je kakor maj.

EMOCIONALNA STRUKTURA OSEBNOSTI

FRANCE VEBER

— le coeur a ses raisons que la raison ne connaît pas —
Pascal, Pensées sur la religion.

Menda mi bo vsak priznal, da tvorita eno najznačilnejših strani človeškega življenja sreča in nesreča; zato ni čudno, da je že Aristotel postavil tezo: bistveni znak vsakega živega bitja je stremljenje po sreči. In v istini si najbujnejša fantazija ne more zamisliti posledic, ki bi nastale, če bi ta činitelja iz človeškega življenja kratkomalo izpadla. Življenje bi v hipu zastalo, kakor zastane plaz, ko preneha sila, ki ga tira naprej. Torej je tem važnejše vprašanje, ali gre pri obeh pojavih, kakor meni Aristotel, zares za sestavna činitelja vsega življenja, ali pa se tudi na tej točki javlja značilna razlika med človekom in ostalimi živimi bitji.

Predvsem naj ugotovim, da sta sreča in nesreča življenska činitelja; zato bi ju zamen iskali v fizični narodi in je vsaka nasprotna domneva zgrajena na metaforičnem izraževanju ali na poduševljevanju mrtvih reči (n. pr. «srečna» dolina, «nesrečno» jadransko morje). Pa tudi duševno narodo zadevata ta dva činitelja samo po enem njenem delu, kar uvidimo takoj, če pomislimo, da razpada vse doživetje v umsko in nagonsko. Mislimo si